

Modernistická interpretace znamení času mlčí o podstatném

Roman Cardal

14. novembra 2023 ✚ Spoločnosť ✚ CZ, Filozofia

predchádzajúca časť:

Synodální mlhy aneb Bohu stačí obyčejná děvka

Plná pravda před námi nebo za námi?

V minulém příspěvku jsme se zmínili o tom, jak významnou roli hrají u nadšených podporovatelů synodality odkazy k tzv. *znamení času*. Jelikož se jedná o jeden z klíčových pojmů, s nimiž si lidé chtějí zásadních reforem rádi pohrávají, věnujeme mu ještě několik úvah.

Jeho převládající současné užívání je zarámováno *progresistickým* kontextem. Jakmile dnešní reformátor obrátí *znamení času* vysloví, většinou má na mysli *dějinný popud k překonání* nějaké Církvi tradičně zastávané pozice. V jeho očích jde vývoj nezadržitelně kupředu a proto je principiálně neudržitelná každá snaha o *konzervaci* stanovisek, jež byla vlastní předcházejícím generacím věřících. Čas prostě velí směřovat vpřed a opouštět vše, na čem lpí stigma již uplynulé minulosti.

Sandro Botticelli, *Mojžišove skúšky*

zdroj: wikimedia commons

Progresivní euforie je u mnohých lidí tak silná, že jim *znemožňuje racionální reflexi* nad jejich pokrokovým krédem. Kdyby vzali v potaz některé závažné texty Nového Zákona, museli by se přinejmenším zamyslet, zda ve své víře nenajeli na nesprávnou kolej. Jedním z takových textů je pasáž z 2 Listu sv. apoštola Pavla Timotejovi. Na příslušném místě čteme známé řádky: „Přijde totiž doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení, nýbrž si podle vlastních choutek nahromadí učitele, kteří šimrají jejich uši, odvrátí sluch od pravdy a obrátí se k bájím.“ (2Tim 4,3)

Na těchto slovech je na první pohled patrné, že *nijak neladí s optimismem progresistů*. Vůbec se v nich nemluví o pokroku v poznávání spásné pravdy o člověku a Bohu, nýbrž naopak o *odvrácení se* od ní. To

znamená, že podle uvedeného zdroje nebude v určitém okamžiku dějin plná a zdravá pravda čekat až na své *budoucí* pochopení, nýbrž naopak zůstane ležet opuštěna v *odmítané minulosti*. Je otázkou, zda se právě nyní v takovém momentě dějin nenacházíme.

Abychom se v této věci dokázali lépe zorientovat, je dobré nepřehlédnout, že se v textu mluví i o motivu, proč k dané situaci dojde. Lidé se budou rozhodovat *podle vlastních choutek*. Co to znamená? Především to, že nebudou podřizovat své myšlení a jednání *racionálním kritériím*, nýbrž převládnu v nich *emoce a touhy*. Kdyby byla lidská přirozenost neporušená, nemusel by to být až tak velký problém, protože pak by naše emoce byly v souladu s objektivním stavem věcí. Z víry i z vlastní zkušenosti jsme však zpraveni, že tomu tak není. Jsme schopni nalézat zalíbení v tom, co je objektivně špatné a naopak nenávidět to, co je objektivně dobré. Takže orientovat se v životně relevantních otázkách podle emocí není zrovna moudrý postoj. Vystavujeme se tím nebezpečí, že *nepříjemnou pravdu zaměníme za příjemnou lež*.

Láska nad pravdou

Pro progresisty je uvedený text docela velkým kamenem úrazu. Dokážeme si snadno představit, co by se stalo, kdyby některá stránka Písma obsahovala třeba následné sdělení: „Přijde totiž doba, kdy lidé nesnesou žádné nové učení, nahromadí si učitele, kteří se drží prastaré tradice... odvrátí sluch od hlasatelů nových Božích poselství a obrátí se do minulosti.“ Byli bychom jím bombardováni stále dokola až do omrzení. Nic podobného ale v textech Písma nenacházíme. Kromě toho k symptomům moderní doby patří i to, že *nadmíru zdůrazňuje úlohu emocí v lidském životě*, což souvisí s jejich striktně individuální povahou. Racionální pravdy jsou nad-individuální, obecné, kdežto emoce jsou hnutími vycházejícími z jedinečného vnitřního rozpoložení jednoho každého člověka. Jsou mu tedy – alespoň podle interpretace modernistů – mnohem bližší, než nad-osobní a ne-osobní obecné pravdy.

Jakmile tyto emoce v lidském nitru zbytní přes určitou míru, stanou se doslova *směro-datnými*. Udávají směr, jímž se náš život ubírá. V minulosti by byl takový životní postoj hodnocen jako nepatřičný, dnes je předkládán jako vzorový. Mluvíme-li tedy o *znameníh času*, můžeme v tom jedno z nich rozpoznat. Rozum je zastánci progresivního přístupu považován za *represivní instanci*, která brání plnému (tj. i emocionálnímu) rozvoji člověka. Jestliže se někdo například zamiluje do vdané ženy, rozum mu říká, že svou emoci musí dostat pod kontrolu a nepodvolovat se jejímu tlaku, protože zákon přikazuje: *nepožádáš manželky bližního svého*. O vzplanutí citu k protějšku stejného pohlaví ani nemluvě. Progresista v tom spatřuje nehumánní opatření, které nebere ohled na emoční život člověka. Lásce se prostě poroučet nedá a kdo se o to pokusí, přivodí si neurózu. Řešení je nasnadě: odstraníme rigidní přikázání a mějme se rádi podle spontánních hnutí našich srdcí. Výsledkem bude méně dogmatismu a více mezilidské blízkosti. Tak se o tom můžeme dočíst v modernisticky laděných spisech. Realita, která se takovými osvícenými pravidly řídí, vypadá nicméně poněkud jinak. Dosti jasně vypovídá o tom, že emoce osvobozené z pout přirozeného zákona lidem štěstí sice slibuje, ale fakticky ho nepřináší.

Pokrok do pekel a odhalení agenta

S tím souvisí nezbytnost lepšího uvědomění si toho, co vlastně sousloví *znamení času* obnáší. Označuje něco *na pomezí jasného poznání a pouhého tušení*. Chce vést k poznání, k nahlédnutí určité pravdy, která se v jistém okamžiku dějin zpřístupňuje lidským myslím, ale zároveň ji stále ponechává v jakémsi těžko průhledném oparu. Kdo se o její zachycení snaží, vidí spíše jen její obrysy, ne její úplnou podobu.

Proto by se o *znameních času* mělo mluvit s velkou obezřetností. Pokud na jejich výklad získají výlučný monopol modernisté, dojde k fatálnímu přehlížení jeho jednoho velmi důležitého aspektu.

Svatý Pavel se zmiňuje o *mysteriu iniquitatis*, o tajemství zla, které v dějinách lidstva roste souběžně s dobrem. Je nezbytné si všimnout, že je zde zlo spojeno s *tajemstvím*, tedy s tím, co je *těžko proniknutelné a pochopitelné*. Původ i vlastní povaha zla jsou pro nás nesnadno poznatelné, protože jde vposledku o *hluboce iracionální záležitost*. Zlo navíc maskuje svoji povahu tak, že se prezentuje *jako dobro*, zlé bytosti vystupují jako andělé světla. Shakespearovy verše jsou v této věci stále aktuální: „Když temné síly svádějí nás k pádu, často si berou pravdu na pomoc. Získají si nás poctivostí v malém, a když jde o vše, přerazí nám vaz.“

Právě tento aspekt celé věci je navýsost naléhavý. Zdá se, že ho modernisté příliš neberou v úvahu. Bez jakéhokoliv odporu si osvojují hodnotící kriteria, která jsou právě v módě a jsou doporučována jako nejzralejší plod posledního vývoje. Jenže ke strategii zla patří i to, že se umí skrývat za velmi hezky vypadajícím módním převlekem. Politicky korektní jazyk je toho jedním z dokladů. Na další příklady můžeme narazit v politické oblasti. Pokrokoví myslitelé v Církvi přesvědčují věřící (nezřídka dokonce i v kázáních během mší!), že určité politické postoje představují dobro a jiné politické postoje představují zlo.

Skutečnost je většinou ale taková, že žádnou jednoznačnou linii mezi dobrem a zlem nelze mezi jednotlivými politickými uskupeními a jimi zastávanými názory vést. Stejně tak je tomu i v otázce hodnocení naší příslušnosti k Východu či k Západu. Tento problém lze diskutovat z různých hledisek, což již samo o sobě znamená, že na něj žádná naprosto jednoznačná odpověď neexistuje. Dnes je však progresisty a modernisty každý, kdo upozorní na zkaženost současného Západu a na problematičnost naší zapojenosti do jeho zkorumpovaných struktur, osočen jako agent Moskvy.

G. K. Chesterton vo svojej pracovni

zdroj: wikimedia commons

To nám dává na závěr vzácnou příležitost k jednomu *fantastickému odhalení*. Jen málokdo to ví – ale je třeba to už konečně otevřeně prozradit –, že slavný spisovatel a katolický apologeta G. K. Chesterton *byl zaprodaným agentem Moskvy*. Kdo tomu nevěří, ať si pozorně přečte řádky, které pochází z jeho pera. Je dobré je uvést, neboť i v nich se mluví o znamení časů:

„Největší kacírství a katastrofa lidstva, které nás čekají, bude útok na morálku, a především soustavný útok na sexuální morálku. Ani papež, ani puritáni... tenhle útok nezastaví. Pochází totiž z živé a jásající energie blahobytných, kteří si konečně chtějí užít. Kořeny této neřesti jsou hluboké jako příroda sama, která se

chlubí květem žádosti těla i oka. Kdo tohle nevnímá, nevidí znamení časů. Obludné reklamy v ulicích už nyní ukazují na novou nirvánu. *Šílenstvím zítřka nebude Moskva, ale především Manhattan.*“

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/modernisticka-interpretace-znameni-casu-mlci-o-podstatnem/>